

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 20 februari 2023

178/2023

Lag

om ändring och temporär ändring av postlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i postlagen (415/2011) 1 § 3 mom., 2 § 10 punkten samt 4, 17, 18, 21, 26, 37–39, 41, 43, 48, 55 och 75 §, av dem 1 § 3 mom. och 75 § sådana de lyder i lag 1060/2019, 4, 17, 18, 37, 43, 48 och 55 § sådana de lyder i lag 997/2018, 26 och 41 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 614/2017 samt 38 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 614/2017 och 1189/2019, och

fogas temporärt till 2 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 408/2016, nya 11–14 punkter och temporärt till lagen ett nytt 6 a kap. som följer:

1 §

Lagens syfte och tillämpningsområde

Denna lag tillämpas inte på tillhandahållande av tjänster som gäller

- 1) tidningar och tidskrifter, med undantag av 6 a kap. om statsunderstöd för tidningsutdelning,
- 2) oadresserade försändelser,
- 3) brevårsändelser, om verksamheten är småskalig, dess ekonomiska betydelse är ringa och dess omfattning sådan att den inte är av väsentlig betydelse för tillgången till samhällsomfattande tjänster,
- 4) kurirtjänst för brevårsändelser,
- 5) postpaket som inte ingår i de samhällsomfattande tjänsterna, eller
- 6) postverksamhet som behövs för en näringsidkares egen verksamhet eller som hänförs till den.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

10) *adressat* en person som finns antecknad på en brevårsändelse eller ett postpaket och som försändelsen är adresserad till,

11) *tidning* en avgiftsbelagd tidning som är möjlig att prenumerera på och som utkommer minst tre vardagar i veckan och som innehåller nationellt nyhetsmaterial eller lokalt nyhetsmaterial som gäller ett område som omfattas av urvalsförfarandet för statsunderstödet för tidningsutdelning,

12) *morgondistribution* sådan tidningsutdelning minst fem dagar i veckan som börjar på natten och vanligen avslutas före klockan 7,

13) *nät för morgondistribution* det område som bildas av de utdelningsställen till vilka adressaten, om denne så önskar, har möjlighet att få en tidning som morgondistribution,

14) *understödsberättigande område* ett sådant av Transport- och kommunikationsverket bestämt område där det inte finns något nät för morgondistribution av tidningar på kommersiella villkor och inte tillgång till en heltäckande morgondistribution fem dagar i veckan.

4 §

Anmälningsförfarande

Postföretag ska göra en anmälan till Transport- och kommunikationsverket innan deras postverksamhet inleds.

En anmälan ska innehålla företagets företags- och organisationsnummer, adress och uppgifter om kontaktpersoner samt en beskrivning av verksamheten. Beskrivningen bör åtminstone innehålla postföretagets verksamhetsområde och kundgrupp. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas, om anmälningsens form och om hur den ska lämnas in.

Postföretag ska utan dröjsmål underrätta Transport- och kommunikationsverket om ändringar i de uppgifter som lämnats i den anmälan som avses i 1 och 2 mom. och om avslutande av postverksamheten.

Om ett postföretag inte längre, av någon orsak som inte kunnat förutses, kan tillhandahålla sina kunder tjänster enligt leveransvillkoren, ska företaget utan dröjsmål eller senast två veckor innan tjänsten upphör meddela sina kunder samt Transport- och kommunikationsverket att tjänsten upphör.

17 §

Insamling, utdelning och informationsskyldighet som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna

Brevförsändelser som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna ska samlas in och delas ut tre vardagar i veckan, med undantag av söckenhelger, med iakttagande av kvalitetsnormen enligt 19 § för samhällsomfattande tjänster.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster är skyldig att informera hushållen om sina insamlings- och utdelningsdagar samt ändringar i dem. Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster är dessutom skyldig att upprätthålla information om insamlings- och utdelningsdagarna på sin webbplats.

Undantag från den insamlings- och utdelningsskyldighet som föreskrivs i 1 mom. får göras, om insamling eller utdelning av post förhindras av orsaker som beror på adressaten, lag, trafikavbrott eller andra motsvarande oöverstigliga hinder som inte har kunnat beaktas vid postutdelningen.

Avsändare ska ha möjlighet att på ett insamlingsställe som ligger på ett rimligt avstånd från bostaden lämna in de brevörsändelser som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna för att transporteras av postföretaget.

Postpaket ska delas ut inom rimlig tid med iakttagande av kvalitetsnormen enligt 19 §. Vid utdelning av försändelser som ska kvitteras och vid utdelning av postpaket kan ankostavi användas.

18 §

Undantag från insamlings- och utdelningsfrekvensen

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster har rätt att göra undantag från den insamlings- och utdelningsfrekvens som föreskrivs i 17 § om det är fråga om hushåll i svårtillgängliga skärgårdsområden. Som svårtillgängligt skärgårdsområde kan betraktas ett område för vilket det inte finns färje- eller förbindelsefartygstrafik enligt tidtabell året om minst en gång varje sådan insamlings- och utdelningsdag för samhällsomfattande tjänster som avses i den paragrafen. Insamling och utdelning ska för dessa hushåll ske åtminstone en gång i veckan. Undantaget får omfatta sammanlagt högst 500 hushåll i hela landet.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska årligen lämna Transport- och kommunikationsverket uppgift om antalet hushåll som avses i 1 mom. och var de är belägna. Transport- och kommunikationsverket ska vid behov fatta beslut om vilka hushåll som får omfattas av det undantag som gjorts från insamlings- och utdelningsfrekvensen.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska utan dröjsmål underrätta den adressat som omfattas av undantaget när postpaket eller försändelser från en myndighet ankommer. Adressaten ska underrättas senast den tredje dagen från försändelsens ankomst, om adressaten är anträffbar per telefon, e-post eller på något annat sätt.

21 §

Delgivningsförfarande

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska se till att det delgivningsförfarande per post som föreskrivs i lag kan användas och på behörigt sätt genomföras i hela landet.

En myndighet kan avtala om genomförande av ett sådant delgivningsförfarande per post som föreskrivs i lag också med ett annat postföretag än den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster. En myndighet kan ingå ett sådant avtal endast med ett sådant postföretag som har förutsättningar att sköta denna uppgift på behörigt sätt.

På personer som är anställda hos den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster eller hos ett företag som med stöd av ett avtal som företaget ingått med den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster tillhandahåller kunder tjänster som tillhandahålls av den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster och på personer som är anställda hos ett företag som har ingått ett i 2 mom. avsett avtal med en myndighet tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

26 §

Prissättning av samhällsomfattande tjänster

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska prissätta sina posttjänster så att prissättningen av varje samhällsomfattande tjänst är rimlig, öppen för insyn och icke-diskriminerande.

Information om ändringar i prissättningen ska lämnas till allmänheten och kunderna minst en månad innan ändringen sker.

Statsunderstöd för tidningsutdelning

35 a §

Syftet med statsunderstödet för tidningsutdelning

Syftet med statsunderstödet för tidningsutdelning är att skapa förutsättningar för tidningsutdelning fem vardagar i veckan i områden där det inte finns något nät för morgondistribution av tidningar på kommersiella villkor och inte heller finns tillgång till en heltäckande morgondistribution fem dagar i veckan, och på detta sätt främja tillgången till samhällseligt viktig informationsförmedling, stödja mångfald inom nyhetsverksamheten samt en högklassig och mångsidig informationsförmedling.

På statsunderstöd för tidningsutdelning tillämpas statsunderstödslagen (688/2001), om inte något annat föreskrivs i detta kapitel.

35 b §

Skyldighet att tillhandahålla offentliga tjänster i fråga om tidningsutdelning

Skyldigheten att tillhandahålla offentliga tjänster inbegriper tidningsutdelning de två vardagar i veckan då det i de understödsberättigande områdena inte finns i 3 kap. föreskriven utdelning enligt skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster.

Transport- och kommunikationsverket ålägger skyldighet att tillhandahålla offentliga tjänster i sitt understödsbeslut om statsunderstödet, i vilket också tidpunkten för när skyldigheten att tillhandahålla offentliga tjänster inträder och dess varaktighet bestäms.

Statsunderstöd kan betalas endast för den tid skyldighet att tillhandahålla offentliga tjänster föreligger.

35 c §

Transport- och kommunikationsverkets marknadsanalys

Innan urvalsförfarandet för statsunderstödet för tidningsutdelning inleds ska Transport- och kommunikationsverket göra en marknadsanalys, av vilken framgår de områden som inte omfattas av något nät för morgondistribution av tidningar, de tidningar som delas ut i dessa områden, upplagorna för dessa tidningar samt pris- och kostnadsnivån.

Transport- och kommunikationsverket ska utreda omfattningen av de på marknaden verksamma distributionsföretagens nät för morgondistribution, de tidningar som delas ut utanför näten för morgondistribution, upplagorna för dessa tidningar samt pris- och kostnadsskillnaderna.

Transport- och kommunikationsverket bestämmer utifrån marknadsanalysen de områden där det inte finns något nät för morgondistribution av tidningar på kommersiella villkor och inte heller finns tillgång till en heltäckande morgondistribution fem dagar i veckan. I marknadsanalysen bestämmer Transport- och kommunikationsverket de understödsberättigande områdena.

Transport- och kommunikationsverket ska årligen granska till vilka delar det har uppstått eller gjorts ändringar i näten för morgondistribution av tidningar samt vid behov bestämma de understödsberättigande områdena på nytt.

35 d §

Beviljande av statsunderstöd för tidningsutdelning

Transport- och kommunikationsverket kan på ansökan bevilja statsunderstöd i de understödsberättigande områdena enligt vad som närmare föreskrivs i statsunderstödslagen. Statsunderstöd kan beviljas ett distributionsföretag per understödsberättigande område som närmare bestäms av Transport- och kommunikationsverket och för högst två år åt gången.

Statsunderstöd kan beviljas endast för utdelning sådana vardagar då området inte har i 17 § avsedd utdelning som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna. Statsunderstöd beviljas årligen inom ramen för den finansiering som står till förfogande i statsbudgeten.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster får inte under understödsperioden göra ändringar i insamlings- och utdelningsdagarna i de områden som omfattas av statsunderstödet.

35 e §

Allmänna förutsättningar för statsunderstöd för tidningsutdelning

Statsunderstöd kan beviljas en sökande som i enlighet med lagstiftningen i etableringslandet är registrerad i ett yrkes- eller näringsregister och som är införd i förskottsuppbördsregistret, och i registret över mervärdesskattskyldiga samt i arbetsgivarregistret i enlighet med lagen om förskottsuppbörd (1118/1996). Den sökande ska också ha betalat skatter, socialskyddsavgifter och sina pensionsförsäkringsavgifter och andra lagstadgade avgifter i det land där den sökande finns. Den sökande ska ha en tillräcklig ansvarsförsäkring för verksamheten i förhållande till riskerna med den bedrivna verksamheten.

Statsunderstöd kan områdesvis beviljas den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster, ett distributionsföretag eller någon annan sådan sökande som har erfarenhet av den verksamhet som är föremål för urvalsförfarandet och tillräckligt med personal för att ansvara för den tjänst som är föremål för urvalsförfarandet.

Statsunderstöd kan inte beviljas en sökande som är ett sådant företag i svårigheter som avses i artikel 2.18 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

En förutsättning för beviljande av statsunderstöd är att den sökande förbinder sig att fullgöra den skyldighet att tillhandahålla offentliga tjänster som avses i 35 b § på basis av Transport- och kommunikationsverkets beslut enligt 35 b § 2 mom.

35 f §

Riktande av statsunderstöd för tidningsutdelning

Transport- och kommunikationsverket kan rikta det anslag som anvisats för statsunderstödet för tidningsutdelning till understödsberättigande områden områdesvis innan urvalsförfarandet inleds, med beaktande av det uppskattade antalet prenumerationer på tidningar som delas ut i områdena och de uppskattade kostnaderna för utdelningsverksamheten i områdena.

Om det anslag som anvisats för statsunderstödet för tidningsutdelning inte efter urvalsförfarandet fullt ut räcker till för att täcka tidningsutdelningen enligt den skyldighet att tillhandahålla offentliga tjänster som avses i 35 b § i alla understödsberättigande områden, riktas anslaget i första hand till de områden där det finns flest tidningsprenumerationer.

35 g §

Särskild skyldighet för den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster att genomföra tidningsutdelning enligt skyldigheten att tillhandahålla offentliga tjänster

Transport- och kommunikationsverket kan genom beslut ålägga den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster en i 35 b § avsedd temporär skyldighet som gäller i högst två år att tillhandahålla offentliga tjänster i fråga om tidningsutdelning, om

1) något av de områden som omfattas av urvalsförfarandet för statsunderstödet för tidningsutdelning blir utan ett distributionsföretag som uppfyller villkoren för urvalsförfarandet och för åläggande av skyldigheten att tillhandahålla offentliga tjänster,

2) ett område där det före urvalsförfarandet för statsunderstödet för tidningsutdelning fanns tillgång till en heltäckande morgondistribution fem dagar i veckan utesluts från nätet för morgondistribution under den pågående understödsperioden, eller

3) det anslag som anvisats för statsunderstödet för tidningsutdelning inte räcker till för att täcka alla områden som inte omfattas av ett nät för morgondistribution, varvid statsunderstödet i första hand riktas till de områden där det finns flest tidningsprenumerationer.

Transport- och kommunikationsverket bestämmer i sitt beslut enligt 1 mom. från fall till fall den tid inom vilken den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska inleda tidningsutdelning enligt 35 b §.

Transport- och kommunikationsverket ska i sitt beslut enligt 1 mom. bestämma en rimlig prisnivå enligt vilken den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster kan ta ut avgifter av tidningsutgivarna för utdelning enligt skyldigheten att tillhandahålla offentliga tjänster.

Transport- och kommunikationsverket ska i de situationer som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten inom ramen för det anslag som anvisats för statsunderstödet för tidningsutdelning ersätta den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster för kostnaderna för fullgörandet av skyldigheten att tillhandahålla offentliga tjänster, förutsatt att det återstår anslag. Kostnaderna ska ersättas till den del de inte täcks inom ramen för de avgifter som tillhandahållaren av samhällsomfattande tjänster tar ut av utgivarna enligt den rimliga prisnivå som Transport- och kommunikationsverket bestämmer.

Transport- och kommunikationsverkets beslut om åläggande av en skyldighet enligt 1 mom. är verkställbart även om det inte har vunnit laga kraft. I fråga om beslutet får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen (434/2003).

35 h §

Myndighetens rätt att få uppgifter

Transport- och kommunikationsverket har för utförande av en marknadsanalys som avses i 35 c § och för åläggande av en sådan skyldighet att tillhandahålla offentliga tjänster som avses i 35 b § rätt att få nödvändiga uppgifter av de distributionsföretag som är verksamma i ett område för vilket Transport- och kommunikationsverket gör eller har gjort en marknadsanalys eller ålägger en skyldighet att tillhandahålla offentliga tjänster samt av de tidningsutgivare vars tidningar delas ut i området.

Uppgifterna ska lämnas ut gratis, utan dröjsmål och i den form som myndigheten begär.

Om ett distributionsföretag eller en tidningsutgivare trots Transport- och kommunikationsverkets begäran inte lämnar ut de uppgifter som avses i 1 mom. kan Transport- och kommunikationsverket ålägga företaget att lämna ut uppgifterna. Åläggandet kan förenas med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

35 i §

Statsbidragsmyndighet

Transport- och kommunikationsverket är statsbidragsmyndighet enligt 4 § 1 punkten i statsunderstödslagen.

35 j §

Uppgifter om statsunderstödet för tidningsutdelning

Transport- och kommunikationsverket följer hur statsunderstödet för tidningsutdelning verkställs och för ett separat register för detta ändamål. I registret kan följande uppgifter om statsunderstödet för tidningsutdelning, den som ansöker om understöd, understödsmottagaren och användningen av understödet föras in:

- 1) den sökandes namn och kontaktuppgifter,
- 2) namn och kontaktuppgifter för den sökandes kontaktperson,
- 3) uppgifter om utdelningsverksamheten och utdelningsområdet,
- 4) uppskattningar av kostnaderna och den totala finansieringen i anslutning till utdelningen samt uppgifter om hur dessa har realiserats,
- 5) uppgifter om understöds- eller utbetalningsansökan och hur den har avgjorts samt specificerande uppgifter om understödet,
- 6) uppgifter om understöd som har beviljats och betalats ut med stöd av 35 d §,
- 7) uppgifter om granskningar och vad som iakttagits i samband med dem,
- 8) uppgifter om understöd som återkrävs av understödsmottagaren samt om hur återkravet utfallit,
- 9) andra än 1–8 punkten avsedda nödvändiga uppgifter som erhållits vid behandlingen av ansökan.

Uppgifterna i registret bevaras i tre år från utbetalningen av statsunderstödet.

37 §

Postnummersystemet

Transport- och kommunikationsverket ska se till att det finns ett postnummersystem för skötseln av postverksamheten. Det allmänna postnummersystemet är bundet till geografiska områden. Dessutom kan till enskilda kunders bruk ges postnummer som inte är bundna till geografiska områden. Ett postnummer är ett kännetecken som består av fem siffror som placeras före adress-ortens namn.

Transport- och kommunikationsverket ålägger den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster eller ett annat postföretag en skyldighet att förvalta postnummersystemet. På dem som är anställda hos den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster eller hos postföretaget tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför i denna paragraf nämnda uppgifter som hänför sig till förvaltandet av postnummersystemet. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Det postföretag som förvaltar postnummersystemet ska hålla de uppgifter som postnummersystemet innehåller offentligt framlagda på sin webbplats. Uppgifterna ska fås avgiftsfritt i en tillgänglig form så att de lätt kan laddas ner elektroniskt.

Information om ändringar i postnumren ska lämnas senast 60 dagar innan ändringen genomförs. Information om ändringen ska samtidigt lämnas i synnerhet till

- 1) de användare av posttjänster som ändringen gäller,
- 2) de kommuner som ändringen gäller,
- 3) de övriga postföretagen,
- 4) förvaltaren av befolkningsdatasystemet, räddningsmyndigheterna samt Nödcentralsverket.

Den tidsfrist som föreskrivs i 4 mom. tillämpas inte på ändringar som gäller endast enskilda adressathushåll eller ett sådant postnummer som getts till en enskild kund och som inte är bundet vid det allmänna geografiska postnummersystemet.

38 §

Adressregister

Postföretagen har rätt att för bedrivande av postverksamheten och för förmedling av andra försändelser än dem som ingår i postverksamheten förvalta ett adressregister över adressater. Ett postföretag får avtala om förvaltande av adressregistret med ett annat företag.

I adressregistret registreras utöver adressaternas namn- och adressuppgifter personbeteckning samt andra uppgifter som är nödvändiga för säkerställandet av försändelsernas frambefordran och adressaternas rättigheter. Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster har för bedrivande av postverksamhet, för säkerställande av att försändelserna kommer fram och för att trygga adressaternas rättigheter rätt att från befolkningsdatasystemet få uppgifter om personbeteckningar och ändringar i dem, för- och efternamn, ändringar i dem och tidpunkten för ändringen, adressuppgifter för personer som fötts och flyttat till landet samt för personer som finns i adressregistret utan adress, uppgifter om födda och avlidna personer, om adressaternas modersmål samt om adresser som uppstår genom planläggning och utveckling av adresserna i glesbygden och om ändringar i dem, koordinater för byggnader, byggnads- och fastighetsbeteckningar, byggnadsklassificering och ändringar i byggnads- och fastighetsuppgifterna och tidpunkten för ändringarna. Rätten att få uppgifter gäller alla ovannämnda uppgifter om personer som registrerats i befolkningsdatasystemet, med undantag av personer som har en gällande spärrmarkering enligt lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009).

Uppgifterna i adressregistret får användas för att frambefordra försändelser samt för att kontrollera och korrigera de namn- och adressuppgifter som innehåses av de avsändare som ingått avtal om adresstjänster. Namn- och adressuppgifter i adressregistret får vidarelämnas för att uppfylla adressregistrets ändamål. Sammanslutningars uppgifter i adressregistret får lämnas vidare. En personbeteckning i adressregistret får dock inte lämnas vidare.

Ett postföretag som förvaltar ett adressregister och ett företag som avtalat med detta om att förvalta adressregistret ska på begäran lämna ett annat postföretag en adressats namn- och adressuppgifter som de fått av adressaten eller av myndigheten samt uppgifter om uppdrag som gäller ändringar i utdelningen, om det andra postföretaget behöver dem för skötseln av sin postverksamhet. Postföretag ska på begäran även lämna ut de ändringar som görs i de nämnda uppgifterna alltid när uppgifterna uppdateras. Uppgifterna ska lämnas ut i en form som är användbar med tanke på skötseln av postverksamhet, på villkor som är öppna för insyn och icke-diskriminerande. För utlämnandet av uppgifter får det tas ut en avgift som baserar sig på kostnaderna för framtagningen av adressuppgifter ur adressregistret och på ordnandet av utlämnandet av dem.

Postföretag är inte skyldiga att lämna ut de uppgifter som avses i denna paragraf, om utlämnandet av adressuppgifterna kan äventyra den nationella säkerheten eller försvaret. Postföretag ska sända begäranden om utlämnande av uppgifter till Transport- och kommunikationsverket. Transport- och kommunikationsverket bedömer ärendet tillsammans med säkerhetsmyndigheterna och fattar beslut antingen om utlämnande av uppgifterna eller om förbud mot utlämnande av dem.

En registrerad kan trots vad som föreskrivs i denna paragraf förbjuda att hans eller hennes personuppgifter lämnas ut i samband med tjänster för granskning och korrigering av adresser.

Postföretaget ska avföra en uppgift ur adressregistret senast 20 år efter det att postföretaget har fått kännedom om en ändring av uppgiften.

39 §

Konstruktioner och uppgifter om placeringen som används vid utdelningen

Ett postföretag är skyldigt att ordna tillträde för ett annat postföretag till postboxar som är i dess besittning eller till någon annan sådan konstruktion där adressatens adressplats finns. Ett postföretag får ordna tillträdet på valfritt sätt som dock inte får utgöra ett hinder för ett annat postföretags verksamhet. I denna paragraf avsett tillträde ska verkställas till ett kostnadsbaserat pris samt på villkor som är öppna för insyn och icke-diskriminerande.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska avgiftsfritt ge andra postföretag alla de adressuppgifter om den exakta placeringen av postlådorna som behövs för skötseln av deras postverksamhet. För utlämnande av exakta uppgifter om koordinaterna för postlådornas placering får den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ta ut en rimlig avgift för att täcka sina kostnader. I denna paragraf avsett utlämnande av koordinater för placeringen ska ske till ett kostnadsbaserat pris samt på villkor som är öppna för insyn och icke-diskriminerande.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster är inte skyldig att lämna ut de uppgifter som avses i denna paragraf, om utlämnandet av uppgifterna om placeringen kan äventyra den nationella säkerheten eller försvaret. Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska sända begäranden om utlämnande av uppgifter till Transport- och kommunikationsverket. Transport- och kommunikationsverket bedömer ärendet tillsammans med säkerhetsmyndigheterna och fattar beslut antingen om utlämnande av uppgifterna eller om förbud mot utlämnande av dem.

41 §

Leveransvillkor för samhällsomfattande tjänster

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska utarbeta leveransvillkor för de posttjänster som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna. Leveransvillkoren för de posttjänster som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna ska offentliggöras på tillhandahållarens webbplats och på begäran finnas gratis tillgängliga i pappersform.

Av de leveransvillkor som den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster följer ska framgå

- 1) rättigheterna och skyldigheterna för användarna av posttjänster och postföretaget,
- 2) de medel som användare av posttjänster har till sitt förfogande i sådana fall där en försändelse har försenats, försvunnit, blivit stulen eller skadats, eller där tjänsternas kvalitetsnormer inte har iakttagits; dessa medel ska vara klara, enkla och rimliga till sina kostnader,
- 3) rättsmedlen för användare av posttjänster,
- 4) möjligheten för användare av posttjänster att föra sådana fall där användaren och postföretaget inte har enats till behörig myndighet för behandling,
- 5) förfarandet enligt vilket avgifterna bestäms eller fastställs,
- 6) förfarandet enligt vilket användarna av posttjänster informeras om ändringar i avgifterna,
- 7) grunderna för säkerheter eller andra avvikande betalningsgarantier som krävs av posttjänst-användare.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster får inte ha leveransvillkor som innehåller villkor eller begränsningar som är oskäliga för användarna av posttjänster.

En prislista över avgifterna för de posttjänster som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna ska publiceras på tillhandahållarens webbplats och på begäran dessutom finnas gra-

tis tillgänglig i pappersform. Om ett anbud om tillhandahållande av posttjänster som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna lämnas eller avtal om saken ingås, ska det göras i skriftlig eller elektronisk form så att anbudets eller avtalets innehåll inte ensidigt kan ändras och så att det finns tillgängligt för båda parterna.

Användarna ska informeras om nya leveransvillkor minst 30 dagar innan ändringarna träder i kraft.

43 §

Utdelning

Brevförsändelser till småhus ska bäras ut till en postlåda som med beaktande av de lokala förhållandena är belägen på ett rimligt avstånd från adressatens adressplats. Brevförsändelser som delas ut till bostadslägenheter i höghus ska bäras ut till de enskilda höghusens fastighetsboxar eller till de enskilda lägenheternas brevinkast.

När beslut fattas om utdelningsstället kan avseende dessutom fästas vid lokala omständigheter samt adressatens personliga specialbehov som beror på ålder, rörelsehinder eller nedsatt funktionsförmåga. Begäran om anpassning av utdelningsstället ska kunna framställas på ett för den sökande lämpligt och tillgängligt sätt.

Ankomstavi får användas vid utdelning av försändelser som ska kvitteras och postpaketet samt vid utdelning av försändelser som på grund av sin storlek inte lämpar sig för utdelning. Postföretaget har rätt att på överlåtelsesdokumenten för brevörsändelser som ska kvitteras anteckna adressatens personbeteckning och den handling där personbeteckningen har kontrollerats.

Adressaten kan mot en rimlig avgift ingå avtal med postföretaget om arrangemang som avviker från bestämmelserna i denna paragraf.

48 §

Transport- och kommunikationsverkets rätt att meddela föreskrifter

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter

1) om placering av anordningar och mindre konstruktioner som behövs för mottagning och utdelning av brevörsändelser,

2) om hur lokala förhållanden eller adressatens personliga specialbehov som beror på minst 75 års ålder, rörelsehinder eller nedsatt funktionsförmåga ska beaktas i postutdelningen.

55 §

Postföretags rätt att öppna slutna försändelser

Ett postföretag har inte rätt att öppna ett slutet brev.

Ett postföretag har dock rätt att öppna ett postpaket, om

1) försändelsen är skadad och det är nödvändigt att öppna den för att skydda innehållet eller konstatera dess skick,

2) det är skäl att misstänka att försändelsen kan orsaka fara för hälsa eller egendom, eller

3) det är fråga om ett i 56 § avsett obeställbart postpaket som måste öppnas för försäljning eller förstöring.

Ett postpaket får i närvaro av en annan person, öppnas av en person som Transport- och kommunikationsverket har bemyndigat för denna uppgift. Innehållet i ett öppnat postpaket får inte granskas mera än vad som behövs med beaktande av orsaken till att det öppnas. På ett öppnat postpaket ska göras de anteckningar som bestäms av Transport- och kommunikationsverket. Över öppnandet ska det upprättas ett protokoll som ska undertecknas

av dem som har deltagit i öppnandet, och protokollet ska sändas till Transport- och kommunikationsverket. På personer som är anställda hos ett postföretag tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter som nämns i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Om ett postpaket som avses i 2 mom. 3 punkten innehåller ett förtroligt meddelande ska det befordras till adressaten eller, om inte adressaten framgår av försändelsen, till Transport- och kommunikationsverket för behandling.

75 §

Tvångsmedel

Om ett postföretag eller någon annan tillhandahållare av tjänster bryter mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller mot Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/644 om gränsöverskridande paketleveranstjänster, kan Transport- och kommunikationsverket ge en anmärkning eller ålägga företaget att rätta sitt fel eller sin försummelse.

Transport- och kommunikationsverket kan förena ett beslut som avses i 1 mom. med vite eller med hot om att verksamheten helt eller delvis avbryts eller att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad. Bestämmelser om vite, hot om avbrytande och hot om tvångsutförande finns i viteslagen.

Kostnaderna för en åtgärd som vidtagits på den försumliges bekostnad betalas i förskott av statens medel. Kostnaderna är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivningen av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.



Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2023. Bestämmelserna i 2 § 11–14 punkten och 6 a kap. träder dock i kraft den 1 mars 2023 och gäller till och med den 31 december 2029.

Helsingfors den 16 februari 2023

Republikens President

Sauli Niinistö

Kommunikationsminister Timo Harakka